

שלשה עשר שופרות פ"ו שקלים העדה

(א) יומא לג, ג (ב) מנחת לחם א, ג (ד) שם טו, א (ה) עין מנחות טו א וירושל' יומא פ"ד הלכה ו' ומדרש חותם פ' עמודי עשה כסף, (ו) יומא ג, ב המורה כג, ב (ז) מנחות ק"א ק"ב המורה כג, ב (ח) מנחות א, ע"ג (ט) וזכית ק"א א (ממורה כג, ב) ע"ג (י) יומא טו, א (י"א) ע"ג עירובין לג, א (י"ב) מהלך, (י"ג) לפי שם איתא לשון זה גבי מירון דשריפה טעוה לזר את ירושלמי ועין רש"י במנחות ד, ע"ג והגהות מהר"ב ז"ל ש, *

עין משפט גו מצוה

י"א א מ"י פ"א מצית הכמריה ה"ל:
ב ב מ"י פ"ק ב משקלים ה"ב:
בא ג מ"י פ"ו ממעשר ה"ג:
בב ד מ"י פ"ק ב מעשרין ל"ט:
בב ה מ"י פ"ק ה מפסח ה"ק ה"ט:

נסוחת הבה"ל

(א) מן הקרבן ב' כ"י היה בלמטה על גל עגב המעשר ב' לבשר עגבד כ"י ברי"ו כ"ו יחזו וזכו על שלמה כ"י ר"י בשם אהרן כ"י מנחות המקדש שהיה ימיר על מנורה ששמה משה במדבר דבר וזכ"ן והכניסוהו כ"י: (ב) שלל שקל וזכיתו כ"י: (ג) מביאה דמיהן ונתנת כ"י ר"י יוסף בר פינן א"ר ציני צ"מ כ"י א"ר אליעזר ממתי כ"י בלמה גרומה ר"ח אמר כמין כ"י:

הגהות הגר"א

[א] ה"ג ומנחת הכהן היה מן בלמטה מושך כלפי חוץ וכולו היו מנחים משלים הבית ולפיכך ז"ל והשאר שנימנים נמחק, וז"ל בתוספת פ"ב דיומא והכי דייקא הסיגורא שם ע"ש ויהי בדימיה"ס מהלכות ב"ה ה"ליו"ע ע"ש, וכ"מ ברכ"י ביומא שם שלל הכיסי קמטה וזכ"ן לחון משמע חוץ דשלחן דמשה דנקט שלחן ומנורה ומלואו היה יכול למחוק יומר אבל לא היה משך משאר הלשונות וגי' הספרים חולק את הבית שגובה הוא: [ב] בגמ' דרין ה"י והעמור על כגד וע"י כ"מ מ"ח טעם גבון על שלל הגיה הלחון בחוץ הסיגורא כ"י העבלי דכרזו בקדש:

גליון הש"ס

[א] היינו ממנורה של משה אבל שאר המנורות נשכות חוץ מן המנחה ולכן אמרו ביומא דמנחה פגע בירשאל דלא היה מעביר אלא בשלל וזכה אשכר לישב דברי הרמב"ם פ"ה ממעשר ה"ל"ד פ"ד משה"כ מנחות ה"כ רש"י ע"כ וז"ל מ"ח ודו"ק:

תורה אור השלם

1. ויעש את מנרות הזהב עשר בבשפתים ויתן בהיכל חמש מימין וחדש משמאל:
2. וישמת את השלחן מחוץ לפרכת ואת המנרה בתי השלחן על צלע המשכן תימנה והשלחן תתן על צלע צפון:
3. ומקטרים לך עלות סמים בבקר ובערב בערב וקטרת סמים ומערכת לחם על השלחן השחור וקטרת וקטרת לבצר בערב בערב בשרים אגונה את משמרת ה' אליהו ואתם עובתם דברי הימים ב' י"א
4. ואת המנורות ויתריתם לבערם במשפט לפני הדביר וזה סגור: והפרכת והיתרות והמקלחות וזה הוא מקלות וזה:
5. דברי הימים ב' ד א' בפר וזה טהור עשה אהה שמות לו כד
6. אָשָׁף הוּא אָשָׁף לִי: ויקרא ה' ט' מלכים ב' י"ז

בדרום: ומנורה בלפון. ל"ג: משוך מן הכותל כשתי אמות לפני לפון. שהיו שני כהנים הנושאים ב' סדרים הולכין זה בצד זה ומוס' גורסין משוך ב' אמות ומתלה: בלמטה הפנים. היינו בלמטה ההיכל כשלא נחשב בית קדשי קדשים עמו ההיכל לרוב קדשים ארבעים וזית קדשי קדשים ארבעים אמות והמנחה היה עומד בתחלת עשרים אמה על ההיכל המערביים: משלים הבית. של ד' מורה: ולפיכך. לזר מערב והיינו כשנחשב בית קדשי קדשים עמו: הוא מלכות הוהב. פסוק הוא ד"ה וקמפרש מיהו מלכות זה הוהב וקמפרש שכן כוול שוה סגור שהיה לשלמה שאמר. עשר מנורות עשה ולכל אמת היה לרוב ארץ ככר כדמסיק: ל"ג: מנורה

במנורה בצפון והא תני השלחן^(א) היה נתון מוחצי הבית ולפנים מושך^(ב) מן הכותל ב' אמות ומחצה כלפי הצפון ומנורה כנגדו בדרום מוחצי הוהב היה נתון מן הכותל הבית חולק את הוהב מוחציו ולפנים^(ג) מושך קומעא כלפי (צפון) חוץ וברחן היה^(ד) נתון משליש הבית ולפנים עשר מנורות עשה שלמה שנאמר ויעש את מנורת הזהב עשר כמשפטו ויתן בהיכל ה' מימין וה' משמאל אין תימר חמש בצפון וחמש בדרום והלא אין המנורה כשירה אלא בדרום ושנאמר ואת המנורה נובה השלחן על ירך המשכן תימנה מזה ת"ל חמש מימין וחמש משמאל אלא חמש מימין ומנורתה של משה וחמש משמאלה אלא^(ה) לא היה מבעיר אלא של משה בלבד שנאמר ומונרות הזהב וגרותיהן לבער בערב בערב ר' יוסה ב' ר' יהודה אומר כל כולם היה מבעיר שנא' ואת המנורות וגרותיהם לבער כמשפט לפני הדביר וזה סגור והפרכת והנרות והמקלחות וזה הוא מכלות וזה ה' כילו וזהו של משה תני רב יהודה בשם אסי היה שלמה נוטל ארץ ככרי וזה ומכניסין לכוור ומוציין עד שהוא מבעירין דלא לקיים מה שנאמר וככר זה סגור עשה אותה וגו' תניא^(ו) אומר רבי יוסי ב' רבי יהודה מעשה במנורה וזה שעשה משה במדבר והיתה יתירה דינר זהב והכניסוהו לכוור שמונים פעם^(ז) ולא חסרה כלום ויאות עד דלא יקום על ברירה הוה חסר סגין מן דו קיים על ברירה לא חסר כלום:

הלכה ד מתני' שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרתין ותקלין עתיקין קנין וגו' עולה לבונה זהב לכפורת ששה^(א) לגובה תקלין חרתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי^(ב) שלא הביא אשתדך שוקל לשנה הבאה קנין הן תורין וגו' עולה הן בני יונה כולן עולות דברי ר' יהודה והכ"א קנין אחד הטאת וא' עולה גזולי עולה כולן עולות האומר^(ג) הרי עלי עציים לא יפחות משיני תורין בלונה לא יפחות משיני זהב לא יפחות מדינר זהב ושנה לגדבה נרבה מה היו עושין בה לוקחים בה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים וה^(ד) מדרש דרש יהודיע כהן גדול אשם הוא אשום ואשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משם הטאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים מנצחו שני כתובין קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר^(ה) כסף אשם וכסף הטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא^(ו) אומר ר' יהודה לא היה שורף של קנין בירושלם מפני התערובות שמוא תמות אחת^(ז) ונמצא דמי הטאות מותרות מעורבות בהן והתניא^(ח) האשה שאמרה הרי עלי קן^(ט) מביאה דמי קן ונותנתו בשופר ואובלת

הלכה ד מתני' שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרתין ותקלין עתיקין קנין וגו' עולה לבונה זהב לכפורת ששה^(א) לגובה תקלין חרתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי^(ב) שלא הביא אשתדך שוקל לשנה הבאה קנין הן תורין וגו' עולה הן בני יונה כולן עולות דברי ר' יהודה והכ"א קנין אחד הטאת וא' עולה גזולי עולה כולן עולות האומר^(ג) הרי עלי עציים לא יפחות משיני תורין בלונה לא יפחות משיני זהב לא יפחות מדינר זהב ושנה לגדבה נרבה מה היו עושין בה לוקחים בה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים וה^(ד) מדרש דרש יהודיע כהן גדול אשם הוא אשום ואשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משם הטאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים מנצחו שני כתובין קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר^(ה) כסף אשם וכסף הטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא^(ו) אומר ר' יהודה לא היה שורף של קנין בירושלם מפני התערובות שמוא תמות אחת^(ז) ונמצא דמי הטאות מותרות מעורבות בהן והתניא^(ח) האשה שאמרה הרי עלי קן^(ט) מביאה דמי קן ונותנתו בשופר ואובלת

הלכה ד מתני' שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרתין ותקלין עתיקין קנין וגו' עולה לבונה זהב לכפורת ששה^(א) לגובה תקלין חרתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי^(ב) שלא הביא אשתדך שוקל לשנה הבאה קנין הן תורין וגו' עולה הן בני יונה כולן עולות דברי ר' יהודה והכ"א קנין אחד הטאת וא' עולה גזולי עולה כולן עולות האומר^(ג) הרי עלי עציים לא יפחות משיני תורין בלונה לא יפחות משיני זהב לא יפחות מדינר זהב ושנה לגדבה נרבה מה היו עושין בה לוקחים בה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים וה^(ד) מדרש דרש יהודיע כהן גדול אשם הוא אשום ואשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משם הטאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים מנצחו שני כתובין קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר^(ה) כסף אשם וכסף הטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא^(ו) אומר ר' יהודה לא היה שורף של קנין בירושלם מפני התערובות שמוא תמות אחת^(ז) ונמצא דמי הטאות מותרות מעורבות בהן והתניא^(ח) האשה שאמרה הרי עלי קן^(ט) מביאה דמי קן ונותנתו בשופר ואובלת

הלכה ד מתני' שלשה עשר שופרות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרתין ותקלין עתיקין קנין וגו' עולה לבונה זהב לכפורת ששה^(א) לגובה תקלין חרתין שבכל שנה ושנה ועתיקין מי^(ב) שלא הביא אשתדך שוקל לשנה הבאה קנין הן תורין וגו' עולה הן בני יונה כולן עולות דברי ר' יהודה והכ"א קנין אחד הטאת וא' עולה גזולי עולה כולן עולות האומר^(ג) הרי עלי עציים לא יפחות משיני תורין בלונה לא יפחות משיני זהב לא יפחות מדינר זהב ושנה לגדבה נרבה מה היו עושין בה לוקחים בה עולות הבשר לשם ועורות לכהנים וה^(ד) מדרש דרש יהודיע כהן גדול אשם הוא אשום ואשם לה' זה הכלל כל שהוא בא משם הטאת ומשום אשמה ילקח בהן עולות הבשר לשם והעורות לכהנים מנצחו שני כתובין קיימין אשם לה' ואשם לכהן ואומר^(ה) כסף אשם וכסף הטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: גמ' תניא^(ו) אומר ר' יהודה לא היה שורף של קנין בירושלם מפני התערובות שמוא תמות אחת^(ז) ונמצא דמי הטאות מותרות מעורבות בהן והתניא^(ח) האשה שאמרה הרי עלי קן^(ט) מביאה דמי קן ונותנתו בשופר ואובלת

7. כסף אשם וכסף הטאת לא יובא בית ה' לכהנים יהיו: מלכים ב' י"ז